

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.597/2019/4. szám

A Debreceni Ítéltábla Dr. G. Zs. pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal (címe) által képviselt Debreceni Törvényszék (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Miskolci Törvényszék 19.P.21.076/2018/34. számú ítélete ellen a felperes 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az állam terhén maradó, le nem rótt illeték összege 180 000 (száznolcvanezer) forint, az állam által előlegezett költség összege pedig 37 640 (harminchétezer-hatszáznegyven) forint.

Megállapítja, hogy az állam visel 200 000 (kétszázezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket, a pártfogó ügyvéd díja pedig a felperes terhére esik.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A Debreceni Járásbíróság jogelődje, a Debreceni Városi Bíróság (a továbbiakban együtt: járásbíróság) a hozzá 2009. január 9-én érkezett vádirat alapján bűnösnek találta a felperest kétfokú lopás büntetében a 2011. január 31. napján kelt 20.B.55/2009/33. számú ítéletével, ezért 1 év 4 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A járásbíróság ítéletének meghozatalára azt követően került sor, hogy az ügyben nem történt intézkedés 2009. április 3. és 2010. január 19. napjai között. Az alperes mint másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte az ítéletet az 1.Bf.327/2011/5. számú, 2012. október 10. napján kelt végzésével, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, ennek részeként 9 tanú kihallgatására és iratbeszerzésre utasította. E másodfokú eljárás során 2011. május 20-tól 2012. július 11-ig nem történt intézkedés.

A megismételt eljárás a 13.B.1703/2012. számon volt folyamatban a járásbíróságon.

A járásbíróság a 2009. június 29-én érkezett vádirat alapján bűnösnek találta a felperest mint I. rendű vádlottat és az ügy II. rendű vádlottját 1-1 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntetében a 20.B.1328/2009/21. számú, 2010. november 19. napján kelt ítéletével, ezért a felperest mint többszörös visszaesőt 10 hónap börtönbüntetésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Ezen eljárás során 2009. július 13-tól 2010. március 9-ig nem történt intézkedés. Az alperes mint másodfokú bíróság akként változtatta meg az ítéletet a 2012. augusztus 29. napján kelt 51.Bf.148/2011/4. számú ítéletével, hogy a felperessel szemben vagyonelkobzást is elrendelt 92 764 Ft erejéig, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. E másodfokú eljárás során 2011. március 2-től 2012. július 3-ig nem történt

intézkedés. A felperes felülvizsgálati indítványa alapján eljárta Kúria a 2013. május 15. napján kelt Bfv.III.180/2013/6. számú végzésével hatályon kívül helyezte a másodfokú ítéletet, és az alperest új eljárásra utasította, mivel az alperes a felperes és a védő kötelező jelenléte nélkül tartotta meg a nyilvános ülést. A megismételt eljárás során az alperes a 2014. május 14. napján kelt 1.Bf.351/2013/14. számú végzésével hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet a felperes vonatkozásában, és a járásbíróskodást mint elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A megismételt eljárást 13.B.1115/2014. számra lajstromozták a járásbíróskodáson, majd 2014. szeptember 18-án a 13.B.1703/2012. számú eljáráshoz egyesítették.

A járásbíróskodás a 2015. október 14. napján kelt B.1703/2012/168. számú ítéletével bűnösnek találta a felperest lopás büntetében, 2 rendbeli lopás büntette miatt emelt - a köztük a korábban 20.B.1328/2009. számon folyamatban volt, ide egyesített ügy alapját képező - vád alól pedig felmentette, ezért 10 hónap börtönre és 1 év közügyekről eltiltásra ítélte. Az alperes mint másodfokú bíróság a 1.Bf.109/2016/9. számú, 2016. december 13-án kelt ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és 6 hónapra enyhítette a szabadságvesztés időtartamát, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint „a szabadságvesztés mértékének mérséklését a bűncselekmény elkövetésétől (2007. október 29.) eltelt rendkívüli időmúlás mint büntetést befolyásoló tárgyi körülmény tette lehetővé”. A jogerős ítéletet megelőző másodfokú eljárás során 2016. április 7-től 2016. november 24-ig nem történt intézkedés.

A járásbíróskodás a 2017. március 20. napján kelt 13.Beü.147/2017/2. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta a felperes végrehajtandó szabadságvesztés büntetéseit, és annak tartamát 4 év 8 hónap fegyházban letöltendő szabadságvesztés büntetésben állapította meg azzal, hogy a többszörös visszaeső felperes feltételes szabadságra nem bocsátható. Az alperes mint másodfokú bíróság - egy elírás kijavításával - helybenhagyta az elsőfokú ítéletet a 2017. május 2-án kelt 1.Beüf.234/2017/2. számú végzésével.

A jogerős ítélet meghozataláig több, mint 10 alkalommal büntetett felperes más ügyek miatt többször volt fogvatartott ezen eljárások alatt. A 2015. július 24-én a X Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe (a továbbiakban: büntetés-végrehajtási intézet) történő befogadásakor kórelőzményként magasvérnyomás-betegséget (hipertónia) rögzítettek a felperes befogadási törzslapján, amelyre Nebivolol szed; vizsgálata során 120/85 Hgmm vérnyomást, 80/perc pulzusszámot és tiszta, ritmusos szívhangokat észleltek. Ugyanitt 2016. február 10-én vizsgálták vérnyomáskiugrás miatt, majd 2018. július 9-én egészségügyi feljegyzésben rögzítették, hogy a „magasvérnyomás gyógyult”, vérnyomása 122/79 Hgmm, pulzusa 29/perc. A büntetés-végrehajtási intézetekben való tartózkodás alatt nem rögzítettek szívritmuszavarral kapcsolatos panaszt, de - a felperes beleegyezésének hiányában - szakorvosi kivizsgálására sem került sor. Háziorvosa 2018. december 4. óta kezeli a felperest tachycardiával (szapora szívverés), 2019. január 2. óta pedig terápiásan szed Nebivolol.

A felperes módosított kereseti kérelmében kérte kötelezni az alperest 2 500 000 Ft sérelemdíj megfizetése. Hivatkozása szerint a jogerős ítélettel zárult büntetőeljárás közel 10 évig húzódott, ezért ráadásul később foglalták összbüntetésbe a jogerős ítélettel kiszabott büntetését is, így sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, de egészsége is megromlott, továbbá rengeteget szállították embertelen körülmények között, sokat

idegeskedett, szívritmuszavara és magasvérnyomás-betegsége lett, életmentő gyógyszereket kell szednie. Sérült a szabadsághoz és a biztonsághoz való joga is, mert ha nem élt volna felülvizsgálati kérelemmel a B.1328/2009. számon indult ügyben, alaptalanul kellett volna letöltenie 10 hónap börtönbüntetést.

Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, mivel álláspontja szerint nem okozott kárt a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet. Megállapította, hogy az állam terhén marad az állam által előlegezett költség és le nem rótt illeték.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felek jogvitájában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 8. §-ának (2) bekezdése alapján, ezért a követelését nem vagyoni kártérítési igényként bírálta el.

Ezt követően ismertette az 1959. évi Ptk. 75. §-ának (1) bekezdését, 76. §-át, 84. §-a (1) bekezdésének e) pontját, 349. §-ának (1) és (3), továbbá 355. §-ának (1) bekezdéseit, illetőleg Magyarország Alaptörvénye IV. cikkének (1) és (2), valamint XXVIII. cikkének (1) bekezdéseit, továbbá az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 5. cikkének 1. és 6. cikkének 1. pontjait, emellett a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 278. §-ának (3) bekezdését.

Hivatkozva a BDT2009. 1976. számon közzétett döntésben foglaltakra is kifejtette, hogy az eljárási jogok nem minősülnek személyhez fűződő jognak még akkor sem, ha eljárási alapjogról van szó. Személyhez fűződő jognak csak a személyiség lényegi elemeinek védelmét szolgáló jogok tekinthetők, ezért a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjog sem személyiségi jog, mivel nem a személyiség szabad kibontakozását, hanem azokat az eljárásjogi garanciákat biztosítja, amelyek az ügyek tisztességes és pártatlan módon történő elbírálásához, valamint ésszerű időn belül történő befejezéséhez szükségesek. Személyiségi jogsértés csak többlettényállás esetén állapítható meg, azaz ha a fél személyhez fűződő jogai külön is sérelmet szenvednek.

A Be. az eljárás indokolatlan elhúzódása miatt - eltérően a polgári eljárásra irányadó szabályoktól - nem biztosít közvetlen igényérvényesítési lehetőséget. Nem kétséges, hogy a büntetőeljárás ésszerű időt meghaladó elhúzódása okozhat az egyén számára érdeksérelmet, vagyoni és nem vagyoni hátrányt egyaránt, azonban a büntetőeljárás indokolatlan elhúzódásával okozott vagyoni és nem vagyoni hátrány orvoslására az 1959. évi Ptk. 75-83. §-aiban védett személyiségi jogok megsértése esetén igénybe vehető keresetindítási joggal és az 1959. évi Ptk. 84. §-a alapján igényelhető objektív és szubjektív jogkövetkezmények alkalmazásával biztosított (BH2017. 148.).

A per tárgyát képező büntetőeljárásoknak voltak inaktív időszakai: a B.55/2009. számú eljárásában 2009. március 30. napjától 2010. január 19. napjáig, a Bf.327/2011. számú

ügyben 2011. május 20-tól 2012. július 11. napjáig, a Bf.109/2016. számú ügyben 2016. január 27. és 2016. december 13. között nem történt intézkedés; a 2009. évben indult eljárások 2016. év végén fejeződtek be jogerősen. Ezért vizsgálta, hogy a felperes egészsége, testi épsége sérült-e a bírósági eljárások miatt, amelyhez igazságügyi szakértői véleményt szerzett be. Ez rögzíti, hogy az egészségügyi dokumentáció és a felperes személyes vizsgálata alapján a büntetés-végrehajtási intézetben 2015. július 24-én kiállított befogadó törzslapon írták le először diagnózisként a hipertóniát (gyógyszerként a Nebivololt), a státusz azonban tiszta, ritmusos szívhangokat rögzített, ritmuszavart nem. Ezt követően, 2016. március 10-én vizsgálták vérnyomás kiugrás miatt, reggel gyógyszerelés után részletes orvosi kivizsgálást javasoltak a büntetés-végrehajtási intézetben, azonban a felperes nem fogadta el a szakorvosi kivizsgálását. Ezután, 2018. július 9-én a büntetés-végrehajtási intézet alapellátása során rögzítettek 122/79 Hgmm vérnyomást és 29/perc pulzust, rögzítve, hogy a felperes magas vérnyomása gyógyult. A szakvélemény rögzíti, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás alatt egyszer sem rögzítettek szívritmuszavart, és ezirányú kivizsgálás sem történt. A háziorvosi lekérdezésekben diagnózisként tachycardia (szapora szívverés) szerepel, ehhez azonban nem társult azt alátámasztó adat (pulzusvizsgálat, EKG vizsgálat stb.), így a ritmuszavar (kellő dokumentáció és kivizsgálás hiányában) nem mondható ki, mint ahogy orvosi dokumentáció hiányában az sem, hogy a felperesnél magasvérnyomás-betegség állt fenn, továbbá esetleges meglétük esetén ezek keletkezését és okait sem. A szakvélemény rögzíti azonban, hogy a magasvérnyomás-betegség és a szívritmuszavar kialakulásának okaiban szerepet játszik a stressz, azonban mivel e betegségek nincsenek igazolva, nem állapítható meg okozati összefüggés a büntetőeljárás elhúzódása és a felperesi betegségek között.

Az ítélet indokolása szerint még ha a köztudomás szerint is bizonytalansággal, idegességgel, feszültséggel jár egy büntetőeljárás elhúzódása, önmagában nem teszi megállapíthatóvá az egészséghez fűződő jog megsértését, ezért a bizonyítatlanság következményeit a felperes terhére értékelte.

A szabadsághoz és a biztonsághoz fűződő jog sérelme kapcsán ugyancsak előre bocsátotta, hogy ezen alkotmányos alapjogok nem személyiségi jogok, azonban többlettényállás e tekintetben sem volt megállapítható. Idézte az Internetes Jogtudományi Enciklopédiát, amely szerint az Emberi Jogok Európai Bíróságának következetes gyakorlata szerint a szabadság és a biztonság egységet alkot; a szabadság elsősorban a fogva tartással szembeni szabadságot jelenti, a biztonság pedig a szabadságba való önkényes beavatkozásokkal szemben véd

A felperes azonban nem azt kifogásolta, hogy a fogva tartására sor került, hanem, hogy az alperesi bíróságok kockáztatták annak lehetőségét, hogy ha nem él jogorvoslati jogaival, nagyobb időtartamú börtönbüntetést kell letöltenie. A felperes ugyanakkor nem vitatottan igénybe tudta venni jogorvoslati lehetőségeit, fellebbezésekkel és felülvizsgálati kérelemmel is élt. Ezek nyomán a fellebbviteli bíróságok több ízben megváltoztatták, illetőleg hatályon kívül helyezték az első- és másodfokú határozatokat, amellyel korrigálták a jogszabálysértő helyzetet, így pedig a felperes személyi szabadsághoz fűződő joga nem sérült.

A felróhatóság megítélése körében kitért arra is, hogy egymagában abból, hogy az alperesi bíróság határozata utóbb tévesnek, akár törvénysértőnek is bizonyult, nem

következik annak megállapítása, hogy felróható magatartást tanúsított; ugyanez a helyzet akkor is, ha a határozat a bizonyítékok vagy egyéb körülmények téves mérlegelésén alapult. Az elsőfokú bíróság ezért egyetértett az alperes hivatkozásával, hogy az a körülmény, hogy az egyesített ügyben a korábbi büntetés időtartamát enyhítették, nem teremti meg a kártérítési igény jogalapját.

A biztonsághoz való jog kapcsán alaptalan volt az a hivatkozás, hogy többször kellett tárgyalásra mennie, és amíg szállításban vagy másik büntetés-végrehajtási intézetben volt, a körülmények nem voltak megfelelőek, emellett különböző személyekkel került kapcsolatba. Egyrészt azonban a felperes az egészségi állapotának esetleges kedvezőtlen volta miatt kérhette volna a tárgyalások távollétében történő megtartását, másrészt a nem megfelelő körülmények miatt elszenvedett esetleges sérelmek nem értékelhetők az alperes terhére, hanem más fogvatartottak vagy a büntetés-végrehajtás felelőssége körében értékelhetők. Emellett a felperes ezzel kapcsolatban sem bizonyította, hogy az alperes jogellenes felróható magatartása miatt nem vagyoni kár érte.

A költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 14. §-a alapján állapította meg, hogy az állam által előlegezett költség és le nem rótt eljárási illeték a felperes teljes személyes költségmentessége miatt az állam terhén marad, míg az alperesnek nem merült fel perköltsége, azért arról nem kellett rendelkezni.

A felperes fellebbezett az ítélet ellen, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelem szerinti megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő kötelezését. Előadta, hogy nem biztosítják kellően a kártérítési igény megtérítését a büntetőeljárásban a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése esetén, holott az EJEB több alkalommal bírálta már emiatt Magyarországot. A polgári eljárásban biztosított kártérítés vagy sérelemdíj lehetőségét analógia útján kell érvényesíteni a büntetőeljárásra is, mivel a tisztességes eljáráshoz fűződő jog alkotmányos alapjog, többlettényállás pedig nem szükséges. Ettől függetlenül többlettényállásként a felperes egészsége és testi épsége sérült. A büntetés-végrehajtási intézetben 2015. július 24-én diagnosztizálták hypertóniáját, az pedig, hogy szívritmuszavarra vonatkozó említést nem tettek az orvosi iratokban, nem jelenti, hogy az nem állt fenn. Nincs rá adat, hogy azt vizsgálták volna. A 2018. július 9. napján mért 122/79 Hgmm vérnyomás és percenkénti 29-es pulzus nem jelentheti, hogy a vérnyomása meggyógyult, mivel a vérnyomás változhat, egy mérés nem bizonyít semmit. A percenkénti 29-es pulzus pedig a normál, nyugalmi állapotban mért pulzus felét sem éri el, így a szívritmuszavar fennállta megalapozottan feltehető még laikusként is. A háziorvosi iratban tachycardia szerepel, a bíróság viszont úgy értékelte, hogy ahhoz nem társult pulzus vizsgálata, EKG-vizsgálat, 24 órás EKG vizsgálat. Az esetleges hiányos iratanyag nem eredményezheti, hogy a szapora szívverés nem állt fenn, mivel a háziorvos nem véletlenül, vizsgálat nélkül rögzítette a diagnózist. Az igazságügyi szakvélemény így nem aggálytalan, világos és érthető. Emellett az elsőfokú eljárás során jogi képviselő nélkül hivatkozott a szabadsághoz és a biztonsághoz való jogának megsértésére, amely tartalmában vizsgálva személyiségi jogsértésre történő hivatkozás volt, mégpedig az 1959. évi Ptk. 76. §-a szerinti személyes szabadság jogellenes korlátozása. Ebben a körben a jogellenes korlátozás folyamatos lehetőségét sérelmezte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az ítélet tábla annyiban pontosította a tényállást, hogy a büntetés-végrehajtási intézet által megküldött iratok szerint nem 2016. március, hanem február 10-én rögzítettek „tensio kiugrást” a felperesnél. Az ítélet tábla emellett a jogerős ítélettel befejeződött büntetőeljárás iratai alapján pontosította az inaktív időszakok terjedelmét, kiegészítve a B.1328/2009. számon indult, az ügyek egyesítéséig önálló ügyszámon folyamatban volt eljárás inaktív időszakaival. Az ítélet tábla - ugyancsak a büntetőügy iratai alapján - ez utóbbi vonatkozásában pontosította azt is, hogy az egyesítést követően meghozott jogerős ítélettel felmentették a felperest az eredetileg a B.1328/2009. számon indult büntetőügy tárgyát képező bűncselekmény (a jogerős ítéletben a III. számú tényállás) alól.

Az elsőfokú bíróság egyebekben az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást feltárta, a felek által a bizonyítási kötelezettségük ismeretében felajánlott bizonyítási eljárást lefolytatta, és abból helytálló következtetésre jutott a kereseti kérelem megalapozatlanságát illetően. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokaival egyetértett, ezért azok szükségtelen megismétlése nélkül csupán a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza az alábbiakat:

A felperes alaptalanul hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 2. §-ában a polgári per észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog megsértésének esetére szabályozott jogkövetkezmények analógiaként való alkalmazhatóságára. Az elsőfokú bíróság által helytállóan idézett BH2017. 148. számú döntés a már régóta egységesült bírói gyakorlatot tükrözi (lásd Fővárosi Ítélet tábla Pf.V.20.869/2007/2., Debreceni Ítélet tábla Pf.III.20.808/2017/5., Győri Ítélet tábla Pf.V.20.227/2018/4., Fővárosi Ítélet tábla Pf.17.20.110/2019/7. számú határozatok), mint ahogy a bírói gyakorlat régóta egységes annak megítélésében is, hogy a polgári jogi személyiségvédelem köre nem azonos az alapjogok katalógusával (lásd Győri Ítélet tábla Pf.V.20.042/2015/5.), ezért a büntetőeljárással kapcsolatos jogszabályokban önállóan szabályozott jogkövetkezmény hiányában a büntetőeljárás észszerű időt meghaladó elhúzódása önmagában nem teremti meg a bíróságok kártérítés (sérelemdíj) fizetésére vonatkozó kötelezettségét, de analógiaként az 1952. évi Pp. szabályai sem hívhatóak fel; ez utóbbiak a szabályozás és a jogintézmény sajátosságai miatt sem.

A polgári per észszerű időt meghaladó, a bíróság érdekkörében felmerülő elhúzódása ugyanis nem terhelhető az ellenérdekű félre, a büntetőeljárás elhúzódása azonban (feltéve, hogy az eljárás nem felmentéssel zárul) értékelhető akár a büntetés kiszabása során is. Az ítélet tábla a teljesség kedvéért jegyzi meg, hogy a jogerős ítéletben (5. oldal 8. bekezdése) kifejezetten az alábbi indokolással csökkentették 4 hónappal a felperes büntetését: „a szabadságvesztés mértékének mérséklését a bűncselekmény elkövetésétől eltelt rendkívüli időmúlás mint büntetést befolyásoló tárgyi körülmény tette lehetővé a másodfokú bíróság számára”.

Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően vizsgálta, hogy a felperes által hivatkozott többlettényállás (az egészség és testi épség sérelme) fennállt-e, és az 1952. évi Pp. 3. §-

ának (3) bekezdésében szabályozottakkal összhangban tájékoztatta a felperest bizonyítási kötelezettségéről, egyben a lehetséges bizonyítási eszközökről (5. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldala). Bár a felperes akként nyilatkozott, hogy az egészségügyi iratokat be tudja szerezni (19. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldala), csupán egy 2019. február 8-i dátumozású terápiás lapot csatolt, ezen kívül kizárólag 2018. és 2019. évi háziorvosi egészségügyi adatok állnak rendelkezésre a perben kirendelt igazságügyi szakértő által elérhető háziorvosi lekérdezésből (29. sorszámú szakértői vélemény 8-9. oldalai), emellett a felperes indítványára a büntetés-végrehajtási intézetből beszerzett, a büntetés-végrehajtás során keletkezett egészségügyi iratok képezik részét a per iratainak a tényállásban fent rögzítetteknek megfelelően. A felperes emellett további egészségügyi dokumentációt nem csatolt (és beszerzését sem kérte), de pl. tanú kihallgatását sem egészségi állapotára, kezelésére vonatkozóan. Ezen előzmények és egészségügyi adatok mellett került sor a perben az igazságügyi szakértői bizonyítás lefolytatására, amely azonban a 29. sorszám alatti szakértői vélemény 12-13. oldalain rögzítettek szerint kellő előzményi kivizsgálás és előzményi dokumentáció hiányában nem támasztotta alá a felperes magasvérnyomás-betegséggel és szívritmuszavarral kapcsolatos hivatkozásait, így azt sem, hogy annak esetleges kialakulása az alperes jogellenes magatartásával állt okozati összefüggésben. A felperes fellebbezésben foglalt érvelésétől eltérően azonban az 1952. évi Pp. 177. §-ának (1) bekezdése szerinti szakkérdésnek minősült annak megítélése, hogy szenved-e az általa hivatkozott megbetegedésekben, és azok kialakulása összefüggésben áll-e az alperes valamely károkozó magatartásával.

Az elsőfokú bíróság tájékoztatta a felperest a 30. sorszámú, 2019. június 19. napján kézbesített végzésével, hogy 15 napon belül, észrevételeinek mellőzése terhével nyilatkozhat a szakvéleményre, a felperes azonban jelentős késedelemmel, csak a per utolsó, 2019. szeptember 25-i tárgyaláson adta elő, hogy a szakértői vélemény számára azért „érthetetlen (...) mert a mai napig is gyógyszert szed”, azonban a szakértői vélemény érdemi cáfolatát jelentő bizonyítékot ekkor sem terjesztett elő. Szükséges azonban hangsúlyozni, hogy amennyiben a felperes e megbetegedései tényként lennének kezelhetőek, saját, az alperes által vitatott előadásán túl semmilyen érdemi bizonyítást nem vezetett annak feltárására, hogy azok az alperes magatartása, és nem más miatt (akár sorsszerűen) alakultak ki, a felperes által szolgáltatott adatok mellett pedig a szakértői vélemény erre nem adhatott bizonyító erővel rendelkező választ. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság megalapozottan támaszkodott a szakértői vélemény megállapításaira: így jöllehet, az eljárás elhúzódása jelenthet érdeksérelmet a fél számára (BH2017. 148.), a többlettényállásként hivatkozott testi épséghez, egészséghez fűződő jog megsértésének bizonyítása hiányában önmagában nem teremti meg az alperes kártérítési kötelezettségét. Az 1952. évi Pp. 3. §-a (3) bekezdésének 2. mondata szerint ugyanis a bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkészt voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy a személyes szabadság korlátozásának kockázata megteremti az alperes kártérítési kötelezettségét. Arra helytállóan utalt (az ítéletábra pedig annak megfelelően korrigálta a tényállást a fentiek szerint), hogy a jogerős ítéletben felmentették a felülvizsgálati kérelme folytán hatályon kívül helyezett ügy tárgyat képező bűncselekmény vádja alól, azonban az elsőfokú ítélet helytálló érvelésének megfelelően egyésszt a felperes élhetett jogorvoslati jogával a büntetőügyben, másrészt maga sem hivatkozott arra, hogy „túltöltötte” büntetését az alperes magatartása miatt. A

per tárgya nem vagyoni kártérítés volt, a személyhez fűződő jog megsértésének ezen, szubjektív jogkövetkezményét pedig nem teremti meg a személyhez fűződő jog megsértésének veszélye.

Az 1959. évi Ptk. 84. §-ának (1) bekezdése szerint akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest támaszthat polgári jogi igényeket, köztük az e) pontban szabályozott kártérítést. Ugyanígy a 341. § (1) bekezdése szerint károsodás veszélye esetén a veszélyeztetett eltiltást, illetőleg a kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételére és - szükség szerint - biztosíték adására kötelezést kérhet. A bírói gyakorlat is ennek megfelelően jutott arra az álláspontra, hogy az 1959. évi Ptk. a személyiségvédelem körében a már bekövetkezett jogsértések tekintetében állapít meg jogkövetkezményeket (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.566/2014/3.).

Így mivel a felperes e vonatkozásban sem bizonyított többlettényállást, az elsőfokú bíróság - a fentiek korrekciójával - helytálló érvek alapján hozta meg döntését e tekintetben is.

Az ítéltábla annyiban kiegészíti az elsőfokú ítélet indokolását, hogy a felperes összbüntetésbe foglalás késedelmével összefüggő hivatkozása is ugyanezen okok miatt volt megalapozatlan. A felperes ugyanis ezzel összefüggésben sem arra hivatkozott, hogy „túltöltötte” a büntetést, többlettényállást (károsodást) pedig nem bizonyított.

Mindezek miatt az ítéltábla - az elsőfokú ítélet helytálló indokainak szükségtelen megismétlésével - helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az állam viseli a meg nem fizetett kereseti illetéket és az állam által előlegezett szakértői díjat a felperes teljes személyes költségmentessége miatt, amelynek összegét az ítéltábla egyértelműsítette a Kmr. 15. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezése alaptalan volt, ugyanakkor a pernyertes alperesnek nem merült fel másodfokú perköltsége, ezért arról nem kellett határozni.

Az állam viseli a másodfokú eljárásban is pervesztes felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

A pártfogó ügyvéd díjának viselésére vonatkozó megállapítás az 1952. évi Pp. 87. §-ának (2) bekezdésén alapul. E megállapítás ugyanakkor nem érinti, hogy a jogi segítségnyújtó szolgálat a felperes részére biztosított támogatás és költségmentesség ismeretében határoz a díj tényleges viselőjéről a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 62. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján (Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.804/2012/3.).

Debrecen, 2020. február 27.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő